

pohlevno in skromno hočem živeti o jagodah, lesnikah in broščih, le pojte ven! Neumne kokoši so lisjaku verjeli. Ali komaj so bile iz kurnjaka, uže jih je lisjak vse podavil. Ako nemški liberalci zopet primahajo do večine, potem joj kmetom! Glavno orožje liberalcem je pa laž, kar bodo sledeče vrstice dokazivale!

V pravnej državi morajo pravice in bremena enakomerno porazdeljena biti. Drugače se godijo krivice. To velja posebno gledé na davke. Pravica zahteva, da grunti gospodarji po vseh deželah plačujejo v državno blagajnico svote, ki so primerne številu oralov ali joh in kakšnosti zemlje in njenega obdelovanja, sploh čistemu dohodku, kateri posestvo na leto poprek daja. Zato je cesar Franc I. v patentu dne 21. dec. 1817. ukazal zemljišča zmeriti, v mape narisati in povsod pristaviti vcenjeni čisti dohodek po odbitih obdelovanjskih troških. Delo so krstili: „katastriranje“ in tako sestavljenim spisom rekli: „kataster“. Reč je pa jako po malem napredovala. Zavoljo tega je cesar Franc I. l. 1820 odločil deželam: gornje Avstriji, spodnje Avstriji in Štajerske „začasni ali provizorični kataster“. V tem je se ustanovilo, da ima plačati 1. spod. Avstrija od 2,301.391 joh 2,518.105 fl. 2. zgornja Avstrija od 1,725.701 joh 1,690.827 fl. 3. naša Štajerska od 3,204.722 joh 1,503.872 fl.

Začeti „kataster“ so dodelali v spodnji Avstriji l. 1835, na Štajerskem l. 1844 in v zgornji Avstriji l. 1845. Zapisali so pa prvej deželi še novih 1,017.339 joh, drugej 386.846, tretje 175.282 več kakor l. 1820. Tote johe prej niso bile vštete in se tudi davek ni plačeval od njih. Ko je „katastriranje“ bilo dogotovljeno, zvedelo se je, da dajajo zemljišča čistega dohodka v spodnji Avstriji 14.390.112 fl., v zgornji Avstriji 8.265.132 fl., na Štajerskem pa 7.656.101 fl. Od teh bi se naj bila računila gruntna dača po 16 fl. od vsakih 100 fl. Tako je namreč zahteval cesarski patent od 10. okt. 1849. Toda cesar Franc Jožef I. je milostno ravnal z omenjenimi deželami. Vsakej deželi je, namesto da bi ves znesek tirjal, še znatno svoto prizanesel. Spodnji Avstriji je se od dolžne svote odbilo 219.892 fl. zgornji Avstriji 386.247 fl. in Štajerske 279.208 fl. Tako je ostalo do denešnjega dne. Spodnja Avstrija je toraj plačala v pretečenih 30 letih 6,596.760 fl. zgornja Avstrija 11,887.470 fl., Štajerska 8,376.270 fl., vse tri dežele vkup 26,860.100 fl. **menje** kakor bi bile po zakonu dolžne.

Druge dežele niso bile tako srečne. Najhujše zadete so bile one izmed teh, v katerih je se katastriranje zvršilo še le po odpravi tlake in desetine. Tako je kataster za Česko bil dodelan komaj l. 1860 in se je takrat prejšnji davek od 7,600.000 fl. pozvišal do 13,979.338 fl. Češke deželi je toraj katastriranje doneslo za 50% pozvišane gruntne dače. Jednako nemilo zadeta bila je Kranjska. Ko so toraj l. 1869 nemški

liberalci in minister dr. Giskra v državnem zboru gospodovali, sklenili so katastrofe dati pregledati po vseh deželah, iz nova vceniti čisti dohodek od oralov vsakšnega zemljišča in potem razdeliti gruntne davke vsem enakomerno. To so imenovali „uravnavanje gruntne davka“. Sklenjeni zakon je obveljal dne 24. maja 1869. V državnem zboru takrat ni bilo skoraj nobenih konservativcev in Slovence sta zastopala Seidl in Brandstetter. Delo se je začelo in stalo do sedaj 25 milijonov. Najprvje je se osnovala centralna komisija 36 mož. V njej ni bil noben Slovenec pač pa 2 konservativna Nemca, 2 Čeha, 8 Poljakov in 24 nemških liberalcev. Ta komisija zborovala je na Dunaji v Gradci pa za Štajersko: deželna komisija od 16. aprila 1875 počenši. Komisiji slednji predsednik bil je baron Kúbek, njegov namestnik plem. Neubauer, komisarji pa C. Sermonet, J. Achleitner, K. Pachmann, Jul. Hruby, J. Heinrich grajščak, dr. J. Mullé notar, baron Konrad grajščak, Mat. Lohninger fužinar, baron Washington grajščak, J. Pairhuber dež. poslanec. Toti gospodje so sami nemški liberalci. Razvidno je tudi, da ni bilo med njimi ne g. Hermana, ne g. dr. Vošnjaka pa ne g. barona Goedelna. Ti so popolnem nedolžni na tem, da so najprej okrajne komisije, pri katerih so pri nas sosedovali znani nemškutarji: Sorschagg, Stadler itd. potem pa deželna komisija čisti dohodek pri zemljiščih na Štajerskem od 7 milijonov potisnoli do 13 milijonov in zakrivili, da nam hočejo sedaj davke pozvišati za 437.800 fl. To imajo nemški liberalci sami na rovašu.

(Dalje prih.)

Smešničar 7. Ko še v Gradec železnice ni bilo, vozili so naši kmetje vino tje. Takšen kmet pripelja toraj nekokrat vino in se napoti v gostilnico, da si prazni želodec vtolaži. Želez je pa dobiti za dva groša „žganjkov“ in za 2 groša zabele na nje. Ne znajoč dosta nemški reče: bitte zwei Gulden Schmolz mochen, zwei Gulden Schterz kochen. Gostilničarju se to preveč zdi. Misleč, da kmata ni dobro razumel, gre ga še jedenkrat vprašat. Ta pa hitro odvrne: zwei Gulden Schterz kochen, zwei Gulden Schmolz mochen. Gostilničar misli, da pride za kmetom več vozačev in ukaže skuhati za 2 fl. „žganjkov“ in jih politi z zabelo za 2 fl. Ko potem skuhani „žganjki“ na mizo pridejo, je kmetu lice veselo, ki se pa hitro stemni, ko zazvé pomoto in da mu treba 4 fl. plačati. Nevoljen nekaj „žganjkov“ pojé, ostale pa v žakelj pograbi in vzame seboj! Rad. Rižnar.

Razne stvari.

(Za nesrečne Zagrebčane) daroval je č. g. kaplan J. Caf 5 fl., g. nadučitelj Šac 1 fl. Bog plati.

(Javno skušnjo) na vinorejski šoli je deželni odbor preložil na 21. in 22. febr. t. l.

(*Novačenje*) bo v Ptui od 2.—12. marca (1766 vojniških novincev), v Celji 14. marca do 2. aprila (2572), v Brežicah 4.—9. aprila (1051), v Mariboru 2.—12. marca (1876), v Ljutomeru 14.—16. marca (582), v Radgoni 18.—24. marca (799), v Lipnici 26. marca do 2. aprila (1293), v Slov. Gradci 4.—9. aprila (965).

(*V Brežicah*) osnovali so podružnico društva „rudečega križa“ ranjencem vojakom v pomoč.

(*V Grižah*) je se zopet delavec v premožgovih jamah obesil, v Vodah pri Terbovljah pa jeden takšnih siromakov ustrelil. Žalostno!

(*Judov v Mariboru*) dobivamo čedalje več, eden je adjunkt pri okrajnej sodnji in postavlja prilično podobo križanega Gospoda pred kristijane, da prisegajo, eden je pa profesor na gimnaziji. Zove se Hirschler. Ali je vrhu tega Natanael ali Samuel ali Mojzes ali Habakuk, to nam še ni znano, pač pa vemo, da nadzoruje naše krščanske dijake, kedar jim č. gg. kateheta opravlja službo božje. Jud nadzira katoliško-krščanske službe božje! Takšnih prikaznij nahajamo le, kder so kristijani okisnoli.

(*Mahrenberško grajščino*) je za 52.000 fl. kupil g. Karol Fritscher, grajšček v Herbersdorfu pri Gradci. Prejšnji grajšček g. Šmidt je baje zblaznil. Omilujemo nesrečno osodo.

(*Radgona*) ima 2185 stanovnikov, Rogatec 1113.

(*Vojniški „kaufmann“*) je se močno osmešil. Najprej je cela bremena „Cillier-Zeitung“, kder je bil g. dr. Vošnjak radi zemljiškega davka napaden, dal razdeliti med ljudi, a kmalu potem je ista „Cillier-Zeitung“ morala objaviti, da bode posestnikom celjskega in brežiškega volilnega okoliša sedaj dačna svota znižana!

(*Obsojen*) je Janez Artiček iz Hrastja pri Šmarji na 4 leta v težki zapor, ker je hlev in hišo vdove Vrečkove lani užgal.

(*V Brežicah*) je vdova gospa dr. Razlagova ranjkemu domoljubu postavila 3 metre visok in s križem venčan spomenik iz marmorja. Nagrobница veli: V domu Gospodovem naj bi prebival (psalm 22, 7) dr. Jakob Radoslav Razlag. * 12. jul. 1826, † 5. jun. 1880. Kdor dušno živi, ne umerje!

(*Se. misijon*) obhajali bodo č. oo. jezuiti pri sv. Marku niže Ptuija od 13. do 21. marca 1881.

(*Na potu h bolniku*) je č. g. Jurij Kahn, župnik v Zagorici na Koroškem nesrečno pal s skale v globok prepad, da je k priči mrtve obležal.

(*Brod čez Dravo*) v gornjem Dupleku niže Maribora ovira nasipana struga. Treba bo ali brod prestaviti ali most narediti ali okrajno cesto od Melja dalje potegniti po levem obrežju Dravinem.

(*Dražbe*) 21. febr. Jož. Trepanec 1847 fl. v Šmarji, Jakob Zupanec v Virovci 2035 fl. Jan. Mohor 2595 fl. v Rogaci, Jelena Windisch v Varnici 3090 fl. 25. febr. Val. Šramelj v Starošincih

1680 fl. 28. febr. Marija Windisch v Leskovci 2000 fl. Jož. Hämer v Celji 8055 fl.

Listnica uredništva: Več dopisov ni bilo mogoče umestiti; prosimo potrpljenja!

Loterijne številke:

V Gradci 12. januarja 1881: 54, 31, 36, 2, 43.
Na Dunaji „ 23, 29, 61, 39, 8.
Prihoduje srečkanje: 26. februarja 1881.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

Mesta	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Turšica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor . .	8 50	6 50	5 20	3 80	5 30	5 60	5 50
Ptuj . . .	8 30	6 50	4 90	3 10	4 40	4 80	4 90
Gradec . .	8 60	7 35	4 70	3 48	4 70	—	5 39
Celovec . .	8 36	6 62	5 16	2 80	4 60	—	—
Ljubljana .	9 76	6 74	4 89	3 31	6 07	4 20	5 90
Varaždin .	8 60	5 25	5 20	3 —	6 40	6 50	4 30
Dunaj } 100 Klg.	12 76	10 81	9 87	6 50	6 22	8 85	— 20
Pešt }	12 70	10 17	7 90	6 20	5 72	4 65	5 —

Dve babici

s stališčem pri št. Juriji na Ščavnici in v Kape-
lah iščejo proti letni nagradi 20 gld. iz okrajne
blagajnice in 2 do 3 gld. za vsaki porod siromaš-
kih žen.

Prošnje naj se vložijo do konca marca t. l.
po poti službene oblasti.

Ces. kr. okrajno glavarstvo v Ljutomeru dne 2. febr. 1881.

Premierstein m/p.

Snaženje obleke

opravlja vljudno podpisani suknostriz-
zec, ki stanuje v

Mariboru, Viktringhofgasse hiš. št. 10.

Priporoča teraj svoje

suknostrizniško podjetje

za barvanje, tiskanje, prešanje in
dekatiranje („glancanje“) raznovrst-
ne robe iz žide in volne (ženske hadre
se popravijo, da so kakor nove). Tudi
marogasto obleko sesnažim dobro,
hitro in po nizkeji ceni.

Miha Nedog,

suknostrizec.